

Godišnji izveštaj 2017

OSNAŽIVANJE UGROŽENIH GRUPA

ISTRAŽIVANJA; EDUKACIJE; ZAGOVARANJE

PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA

PODRŠKA IZBEGLICAMA, MIGRANTIMA I TRAŽIOCIMA AZILA

Od početka migranstske krize, Srbija je za većinu migranata bila zemlja tranzita na putu ka Zapadnoj Evropi. Stoga se i tokom 2017. godine broj izbeglica, tražilaca azila i migranata u Srbiji kontinuirano smanjivao, od 7.900 u januaru do 4.273 u decembru. Na početku godine je nešto više od 80% izbeglica bilo smešteno u 18 prihvatnih i centara za azil. Taj procenat je porastao na 96% do kraja godine, čemu je doprinelo otvaranje prihvatnog centra u Obrenovcu. Par stotina migranata je boravilo u improvizovanim skloništima u centru Beograda ili na granici sa Hrvatskom ili Mađarskom.

Veoma hladno vreme sa temperaturama značajno ispod nule obeležio je početak 2017. Ovakvi uslovi su ozbiljno ugrozili zdravlje oko 1.000 migranata koji su početkom godine boravili u napuštenim barakama u centru Beograda. Uslovi života u barakama bili su veoma loši, nehygijski i nebezbedni, a uznemiravajuće slike izbeglica koji zamotani u ćebad, uz naloženu vatru, preživljavaju oštru zimu u centru Beograda ili čekaju u redovima za kuvani obrok, privukle su veliku medijsku pažnju u zemlji i inostranstvu. Kako bi se rešio problem smeštaja ovih ljudi, EU i međunarodne nevladine organizacije pomogle su nadležnima da obnove stari vojni objekat u Obrenovcu nedaleko od Beograda. Nakon što su barake porušene početkom maja, tamo je smešten veći deo migranata.

Početkom godine, mađarske vlasti su odlučile da smanje broj ljudi kojima se omogućava da zatraže azil u toj zemlji, sa dvadeset na deset dnevno. Nastavljena je praksa prelaska migranata na dve "tranzitne zone", Kelebija i Horgoš. Od marta se ovim tražiocima azila uskraćuje sloboda kretanja, osim ukoliko ne žele da se vrate u Srbiju, i oni u tranzitnoj zoni moraju da sačekaju ishod svog zahteva za azil.

Sredinom godine, sa toplijim vremenom, mnoge izbeglice (pojedinci ali i cele porodice sa malom decom) odlučile su da napuste prihvatne i azilne centre, i da sami pokušaju da pređu granicu sa Rumunijom, Hrvatskom ili Mađarskom. U slučaju da u tom pokušaju ne uspeju, obično bi se vraćali u Beograd odakle bi ponovo bili upućeni u neki od prihvatnih centara. Par stotina migranata počelo je da boravi u napuštenom fabričkom kompleksu u blizini Šida ili u napuštenim kućama duž granice sa Hrvatskom, odakle više puta pokušavaju da pređu u Hrvatsku. U avgustu i septembru zabeležen je porast broja novih izbeglica – porodica Jazida iz Iraka, koji su iz pravca Bugarske ušli u Srbiju i stigli u Beograd.

U decembru 2017, broj izbeglica, tražilaca azila i migranata u Srbiji bio je 4.273, od čega je 96% bilo smešteno u 18 državnih centara. Najmanje 68% izbeglica u Srbiji je iz Avganistana, Iraka i Sirije; 34% su deca, 15% žene i 51% muškarci.

- **Hitna podrška u hrani i neprehrambenim artiklima izbeglicama i migrantima u Srbiji**

Trajanje projekta: Januar – decembar 2017. godine / nastavljen u 2018.g.

Mesta: Pogranično područje uz Hrvatsku - Opština Šid (PC „Adaševci“, „Šid - Stanica“, „Principovac“), Beograd – Miksalište i PC „Krnjača“, pogranično područje uz Mađarsku - Opština Subotica

Cilj: Zaštita izbeglica na severu Republike Srbije i u Beogradu, i pokrivanje njihovih osnovnih potreba u hrani, higijenskim sredstvima i odeći

Ciljna grupa: Migranti iz Afganistana, Pakistana, Iraka, Sirije i drugih zemalja u tranzitu kroz Srbiju

Donator: CARE International

Dolazak izbeglica i migranata iz Avganistana, Iraka, Irana, Sirije, i drugih zemalja bliskog istoka i Afrike, nastavio se i u 2017. godini. Ono što je obeležilo ovu godinu je trend postepenog, kontinuiranog smanjenja broja izbeglica/migranata i povećanja procenta onih koji su boravili u 18 prihvatnih i azilnih centara. Početak 2017. godine, dočekala je teška humanitarna situacija za više od 1000 izbeglica/migranata koji su živeli u improvizovanim skloništima u centru Beograda, oko autobuske stanice – napuštenim barakama, parkinzima i parkovima. Izbeglice/migranti su bili izloženi hladnoj zimi, lošim higijenskim uslovima, bolestima kao što su telesne vaši i šuga, kriminalu, rizicima od različitih oblika eksploatacije. Početkom maja, u saradnji državnih organa i civilnog sektora, sprovedena je akcija raseljavanja izbeglica/migranata iz centra Beograda u različite prihvatne centre i rušenje baraka iz autobuske stanice.

Od tog momenta, pa do kraja godine, više od 90% izbeglica/migranata bilo je smešteno u prihvatne i azilne centre, ali nekoliko stotina ih je i dalje konstantno bilo prisutno izvan centara, pretežno u okolini granica sa Mađarskom, Hrvatskom i u centru Beograda. Jedini legalan način izlaska iz Srbije je bio preko Mađarske, uz dugotrajno čekanje. Zbog toga se najveći broj izbeglica/migranata u Srbiji oslanjao na ilegalne načine prelaska preko granica, uz brojne pokušaje i visoke rizike.

NSHC je nastavio da pruža podršku izbeglicama/migrantima u prihvatnim centrima u opštini Šid - „Adaševci“, „Principovac“, „Šid-Stanica“ (do zatvaranja u junu 2017.), u Krnjači kod Beograda, kao i izbeglicama/migrantima izvan prihvatnih centara u pograničnim područjima sa Hrvatskom i Mađarskom). U prihvatnim centrima „Adaševci“, „Principovac“, „Šid-Stanica“ (do zatvaranja u junu 2017.), vršili smo monitoring podele obroka korisnicima koji su boravili u navedenim centrima. Osim monitoringa obroka, vršena je i distribucija dodatne hrane za decu i trudnice, neprehrambenih artikala – odeće i higijenskih sredstava u PC „Adaševci“, „Principovac“, „Šid-Stanica“ i Krnjača, kao i izbeglicama/migrantima izvan prihvatnog centra. U Beogradskom „Miksalištu“ (prostor u kome skup organizacija iz nevladinog sektora pruža pomoć izbeglicama/migrantima) organizovali smo okupacione aktivnosti za izbeglice/migrante i vršili podelu neprehrambenih artikala.

Tokom 2017. godine, saradnici NSHC-a su u prihvatnim centrima „Adaševci“ i „Principovac“ **bili prisutni svakodnevno (sedam dana u nedelji; od doručka do večere)**, vršeći monitoring procesa distribucije hrane.

Takođe, korisnicima u prihvatnim centrima „Adaševci“, „Principovac“ i „Krnjača“, izbeglicama/migrantima u „Miksalištu“ u Beogradu, kao i u neformalnim mestima njihovog okupljanja podelili smo **2.200 paketa hrane, 677.342 različitih prehrambenih artikala** (mleka, voća, keksa, bebi kašica i mlečnih formula za bebe) deci, trudnicama i dojiljama, **31.845 higijenskih artikala i 10.491 odevnih predmeta i cipela**.

Takođe je prihvatnim centrima „Adaševci“, „Principovac“ i „Šid-stanica“ donirano **1.300 peškira za kupanje, 2.000 jastučnica i 2.000 čaršava**, za korisnike smeštene u centrima. Usluge zaštite (upućivanja, informisanja i sl.) u pograničnim područjima i u vidu aktivnosti rekreativno-okupacionog tipa u „Miksalištu“ u Beogradu pružene su **4836 korisnika**.

• **Urgentna pomoć i zaštita za najugroženije izbeglice u Vojvodini**

Trajanje projekta: 01.02.2017 - 31.07.2017. (I faza), 01.10. - 31.12.2017. (II faza)

Mesta: Adaševci, Šid, Subotica, Beograd

Cilj: Pružanje pomoći i usluga zaštite (informisanje, upućivanje, usluge prevođenja) za izbeglice i migrante koji borave u blizini graničnog prelaza sa Mađarskom (Subotica) i Hrvatskom (Šid, Adaševci), i u centru Beograda.

Ciljna grupa: Izbeglice i migranti u tranzitu kroz Srbiju

Donator: International Rescue Committee

„Hvala na pomoći koju ste mi pružili. Odveli ste me kod lekara, pronašli mesto gde mogu da se odmorim. To je bilo nešto što mi je u tom trenutku najviše trebalo.“

- korisnica iz Afganistana (23 g.)

NSHC je i tokom 2017. godine nastavio sa pružanjem podrške migrantskoj populaciji koja je bila smeštena u prihvatnim centrima i neformalnim skloništima. Mobilni timovi koje je organizovao NSHC nastavili su sa informisanjem i upućivanjem migrantske populacije koja se nalazila u Beogradu (u blizini Miksališta i autobuske stanice), u Subotici (u području Kelebije, Stare ciglane, napuštenih kuća u atarima sela), kao i u Šidu u blizini Grafosrema i ostalih improvizovanih skloništa. Pomoć se ogledala u pružanju informacija o prijavljivanju u prihvatne i azilne centre, upućivanju na druge organizacije koje pružaju materijalnu pomoć i povezivanju sa organizacijama koje se bave pružanjem medicinske pomoći.

Tokom 2017. godine na terenu je **792 korisnika** dobilo **2.726 paketa hrane**; **705 korisnika** je dobilo pomoć u garderobi; za **3.644 korisnika** (3.246 muškaraca i 398 žena) pruženo je **13.095 usluga** upućivanja, informisanja i prevođenja. U okviru Kutka za majke i bebe u Miksalištu, u Beogradu, takođe je pružana podrška i pomoć za najugroženije majke sa decom. Ukupno su **642 majke** dobile **2.464 usluga** pomoći u hrani za decu, kupanju i presvlačenju dece, pružanju prve pomoći, upućivanju na smeštaj, uslugama prevoda i dr.

- **Krojačka radionica**

Trajanje projekta: 14.02.2017. do 31.12.2017.

Mesto: Adaševci

Cilj: Osnaživanje migrantkinja u kolektivnom smeštaju

Ciljna grupa: Žene izbeglice i migrantkinje smeštene u PC Adaševci

Donatori: International Rescue Committee (IRC)

„Dolazim ovde svaki dan, ovo je jedino mesto gde znam da sam uvek dobrodošla.“ - korisnica iz Sirije (35)

„Mnogo toga sam naučila ovde, treba svaki dan osmisliti kako ga provesti, a ovde vreme prolazi mnogo brže.“ - korisnica iz Afganistana (28)

NSHC je u partnerstvu sa Komesarijatom za izbeglice 13.2.2017. godine pokrenuo rad Krojačke radionice u PC Adaševci. Prvobitna ideja je bila da Krojačka radionica bude namenjena ženama kako bi stekle dodatna znanja i veštine. Od otvaranja radionica radi 6 dana nedeljno od 9 do 16h. Od osnivanja je postojala velika zainteresovanost među ženama u centru za učešće u aktivnostima. Kako su tamo dolazile i korisnice koje ne znaju da šiju, uvedene su i nove aktivnosti kao što su heklanje, štrikanje, vez, izrada nakita i drugo.

U toku 2017. godine ukupno su **433 korisnice** prošle obuku iz šivenja, od toga 123 devojke mlađe od 18 godina i njih 310 starijih od 18 godina. **Ukupan broj poseta krojačkoj radionici bio je 9.905.** Za korisnice je organizovano 48 dana treninga. **Sašiveno je ukupno 2.148 donjih čaršafa, 2.164 jastučnica, 427 peškira i 327 marama.** Sem toga, korisnice su u okviru rada Krojačke radionice imale priliku da prave nakit, da heklaju, vezu i štrikaju. Za korisnice su, u saradnji sa KIRS-om i UNHCR-om, organizovana dva odlaska u Beograd na novogodišnje sajmove gde su izlagani njihovi radovi.

Korisnice vrlo rade dolaze u Krojačku radionicu, nezavisno od toga da li šiju ili se bave nekim drugim ručnim radom, jer smatraju da je to mesto gde mogu da razgovaraju, da popiju kafu, sok i da se povere jedna drugoj.

- **Kutak za majke i bebe**

Trajanje projekta: 01.01.-31.12.2017. / nastavljen u 2018.

Mesto: Beograd

Cilj: Pružanje pomoći i usluga zaštite deci i članovima njihovih porodica koji su u tranzitu kroz Beograd (novopristigli migranti, porodice vraćene sa granice, i drugo)

Ciljna grupa: Deca i majke izbeglice / migranti u tranzitu kroz Srbiju

Donator: Terre des hommes fondacija, UNICEF

Hronični stres u ranom detinjstvu, uzrokovan stresorima kao što su ekstremno siromaštvo, zlostavljanje, depresija majke i drugo, može biti veoma štetan za decu u razvoju. Kutak za majke i bebe u Beogradu (u Ulici Gavрила Principa 15 - "Miksalište") otvoren je juna 2016. godine uz podršku Fondacije Terre des hommes. Od tada bez prekida radi pružajući usluge najugroženijim izbeglicama i migrantima - deci i majkama - koji se nalaze u tranzitu kroz Beograd. Od novembra iste godine Kutak podržava UNICEF, kako bi se obezbedio integrisani individualni pristup u podršci porodici, zdravlju i ishrani najmlađoj deci i njihovim majkama.

Usluge se pružaju kroz angažovanje psihologa i kroz saradnju NSHC-a sa Domom zdravlja Zemun, koji angažuje obučene medicinske sestre za pružanje direktnih usluga. NSHC angažuje prevodioce ženskog pola radi lakše komunikacije sa korisnicima. Ovaj projekat ima specifičan fokus na sledeće usluge: pružanje podrške, edukaciju i savetovanje o dojenju i ishrani novorođenčadi; promovisanje, zaštitu i podršku optimalnoj ishrani odojčadi i dece, distribuciju vode i hrane za decu i održavanje dnevne higijene, kao i ograničene distribucije higijenskih proizvoda. Imajući u vidu da majke i bebe ostaju u Srbiji nekoliko meseci, Kutak razvija i kapacitete za stimulisanje i poboljšanje emocionalne reakcije kao suštinskog dela hranjenja.

Usluge koje pružaju medicinske sestre (uz podršku prevoditeljki) u Kutku za majke i bebe su usklađene sa Standardnim operativnim procedurama za ishranu odojčadi i male dece: savetovanje / razgovor sa majkom, podrška u ishrani, merenje beba u cilju utvrđivanja uhranjenosti i razvoja, pružanje pomoći u odeći i higijenskim sredstvima, i terenski rad.

U toku 2017. godine, humanitarnu pomoć u okviru ovog projekta dobilo je **3.610 dece** (1.362 devojčice i 2.248 dečaka) i **2.910 roditelja**. Usluge **prve psihološke pomoći i podrške** pružene su za **1.112 dece i 1.384 odraslih**.

POMOĆ NA PUTU – ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA MIGRANATA KOJI PROLAZE KROZ MAKEDONIJU I SRBIJU

Trajanje projekta: 1.12.2016 – 30.11.2018.

Mesto: teritorija Srbije

Cilj: Opšti cilj projekta jeste da doprinese promociji i zaštiti ljudskih prava migranata, uključujući tražioce azila i azilante u trećim zemljama, koji prolaze kroz Makedoniju i Srbiju.

Ciljna grupa: migranti iz Sirije, Avganistana, Eritreje, Iraka, Somalije, Iraka, Sudana, uključujući tražioce azila i azilante u trećim zemljama; lokalne organizacije civilnog društva koje pomažu migrantima na putu kroz Srbiju i Makedoniju; vlade Srbije i Makedonije, i lokalne vlasti u opštinama na migracijskom putu

Donator: Evropska unija u okviru Evropskog instrumenta za demokratiju i ljudska prava (EIDHR Global Call 2015)

Partnerske organizacije: nosilac projekta je Fondacija Ana i Vlade Divac, a partneri na projektu su Arbeiter-Samariter-Bund Deutschland - ASB, Makedonski Helsinški odbor i Novosadski humanitarni centar (Srbija)

Kroz ovaj projekat biće osnažene lokalne organizacije civilnog društva koje pomažu migranata kroz umrežavanje i jačanje kapaciteta, i stvaraće se povoljno okruženje za sprečavanje kršenja ljudskih prava migranata, kroz zagovaranje, politike zaštite ljudskih prava i podizanje svesti.

Na početku projekta otvoren je poziv za grantove za nevladine organizacije iz Srbije i Makedonije. Ova podrška ima za cilj da poboljša efikasnost rada 20 lokalnih organizacija civilnog društva koje pružaju pomoć migrantima (15 u Srbiji i 5 u Makedoniji). U okviru ove podrške, kapaciteti manjih

organizacija će biti razvijeni da bi im se omogućilo da kompetentno postupaju u situacijama kršenja ljudskih prava migranata, i da koriste mehanizam brzog odgovora koji će biti uspostavljen u okviru projekta.

Zatim je formirana Mreža „Pomoć na putu“ - konstitutivni sastanak mreže održan je od 10. do 14. juna 2017. godine, tokom petodnevnog treninga o ljudskim pravima. NSHC je učestvovao u razvoju Mehanizma brzog reagovanja sa svojim doprinosom u vezi sa pružaocima usluga koji rade u Vojvodini, i u kreiranju baze kontakata. NSHC je kontaktirao i održavao sastanke sa različitim NVO koje pružaju niz usluga u graničnim oblastima između Srbije i Hrvatske, Mađarske i Rumunije. Tokom ovih kontakata, NSHC je podelio informacije o Mreži, njenim ciljevima i načinu funkcionisanja, kao i o njenim članovima.

Pored toga, NSHC je prikupljao relevantne dokumente o ljudskim pravima izbeglica i migranata u Srbiji (izveštaji BCHR, Praksis i drugi) i sačinio Osnovno istraživanje / presek stanja za Srbiju i objavio ga sredinom godine. Od avgusta NSHC je pripremao i objavljivao mesečne izveštaje o stanju ljudskih prava migranata, a u novembru i Godišnji izveštaj o ljudskim pravima migranata, izbeglica i tražilaca azila koji je objavljen na srpskom i engleskom jeziku.

MREŽA MOBILNIH TIMOVA ZA POMOĆ NAJUGROŽENIJIM POJEDINCIMA IZ IZBEGLIČKE I INTERNO RESELJENIČKE POPULACIJE

Trajanje projekta: april 2000.g - decembar 2017.g

Mesto: teritorija Vojvodine (25 opština, ostale po potrebi)

Cilj: Podrška izbeglim i interno raseljenim licima u pronalaženju trajnih rešenja kroz uspostavljanje i razvijanje mreže vladinih i nevladinih organizacija i institucija na nivou opština i direktnu psihosocijalnu podršku ugroženim izbeglim licima

Ciljna grupa: ugrožena izbegla i interno raseljena lica na teritoriji Vojvodine

Donator: UNHCR

Partnerske organizacije: (u ostalim delovima R. Srbije) «Amity - snaga prijateljstva» (Beograd) i Sigma plus (Niš)

Prema podacima Komesarijata za izbeglice R. Srbije, od juna 2017. godine u AP Vojvodini živi 13.998 lica koja

još uvek imaju status izbeglice i 13.109 interno raseljenih lica (IRL) sa Kosova. Poslednji kolektivni centar u Vojvodini, „Teritorijalna odbrana“ u Pančevu, krajem 2017. još uvek nije bio zatvoren, mada je zatvaranje bilo najavljeno.

Cilj Projekta je da uz pomoć mreže terenskih saradnika - „mobilnog tima“, podrži izbegla i interno raseljena lica u pronalaženju trajnih rešenja, odnosno, da obezbedi kvalitetnu socijalnu zaštitu najugroženijim pojedincima na lokalnom nivou. U okviru ovog projekta, koji teče još od aprila 2000. godine, mobilni tim NSHC-a nastavio je i tokom 2017. godine da pruža podršku licima koja još uvek nisu uspele da ostvare uspešnu socijalnu i ekonomsku integraciju u društvo.

Pomoć saradnika NSHC-a, socijalnih radnika i psihologa, sastojala se u informisanju korisnika o pravima u socijalnoj zaštiti i raspo-loživim resursima pomoći, predlaganju najugroženijih korisnika za razne vrste materijalne pomoći, pove-zivanju korisnika sa resursima u zajednici, informisanju korisnika o aktuelnim konkursima, pružanju pomoći pri apliciranju za programe stambenog zbrinjavanja i ekonomskog osnaživanja, kao i u psihološkoj podršci, odnosno, motivisanju ovih lica za aktivan prisutup u rešavanju svojih egzistencijalnih problema. Uslov za efikasnu podršku korisnicima je uspostavljanje i kontinuirano razvijanje mreže vladinih institucija i nevladinih organizacija, koje su relevantne za ovu ciljnu grupu, na nivou lokalne zajednice (lokalna povereništva za izbeglice, Komesarijat za izbeglice i migracije RS, opštinske kancelarije Crvenog krsta, centri za socijalni rad, predstavnici opštinske vlasti, međunarodne i domaće humanitarne organizacije).

Tokom 2017. g. terenski saradnici NSHC-a obavili su ukupno **1.431 posetu izbeglim i 295 poseta interno raseljenim licima**. Usluge su pružene za **703 izbegličke porodice (1.920 pojedinaca) i 99 IRL porodica (352 pojedinaca)**. S obzirom na činjenicu da je u AP Vojvodini preostao samo jedan kolektivni centar, najveći broj korisnika je bio iz privatnog smeštaja.

Saradnici iz mobilnog tima su **podržali 926 ugroženih izbeglih i interno raseljenih**

lica pri uključivanju u sisteme obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite i u ostvarivanju različitih beneficija od nadležnih službi. Uz posredovanje saradnika iz MT, pomoć u vidu materijalne pomoći, jednokratnih novčanih pomoći i lekova od UNHCR-a ostvarilo je **287 materijalno ugroženih lica**, a od strane drugih institucija ili organizacija (pretežno preko centara za socijalni rad) ostvarilo je **433 lica**.

Pomoć u stambenom zbrinjavanju pružena je za 531 porodicu, pre svega u vidu informisanja o konkursima, motivisanja korisnika za konkurisanje i pružanja pomoći pri prikupljanju konkursne dokumentacije. **Pomoć u ekonomskom osnaživanju pružena je za 170 izbeglih i interno raseljenih porodica.** Ova pomoć se odnosila na podršku za apliciranje na konkurse za dodelu grantova za obavljanje dohodovnih aktivnosti, uključivanje u edukacione programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, kao i na pomoć u pronalaženju zaposlenja.

Članovi MT su učestvovali na 56 koordinacionih sastanaka i održali 712 individualnih sastanaka sa predstavnicima relevantnih lokalnih aktera u opštini, vezano za pitanja izbeglištva i rešavanje konkretnih slučajeva. Mobilni tim NSHC-a je tokom 2017. godine brojao 15 saradnika, koji su podršku korisnicima pružali u 25 opština u Vojvodini, u kojima je veći broj izbeglica i interno raseljenih lica. Projekat se, nakon skoro 18 godina implementacije, završio krajem decembra 2017. godine.

DEČIJI CENTAR - PODRŠKA DECI U OBRAZOVANJU

Trajanje projekta: Od 01.05. do 31.12.2017. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Unapređenje kapaciteta romske dece za savladavanje školskog gradiva, uspešan završetak školovanja i unapređenje socijalnih veština, samopouzdanja i samopoštovanja

Ciljna grupa: Deca iz socijalno ugroženih grupa u tri novosadske osnovne škole

Donator: Grad Novi Sad – Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu

Cilj projekta „Obrazovanje za sve“ je da doprinese povećanju učešća socijalno ugrožene romske dece u obrazovnom sistemu i nastavku njihovog školovanja i nakon osnovne škole, od čega cela lokalna zajednica ima dobit, jer se smanjuje siromaštvo i unapređuje obrazovna struktura socijalno najugroženijih građana Novog Sada. Program je zasnovan na organizovanom radu volontera koji su prošli selekciju, obuku i probni rad.

Tokom prvog dela školske 2017/2018 godine, aktivnosti projekta realizovane su u dve osnovne škole sa teritorije Grada Novog Sada: OŠ „Nikola Tesla“ i OŠ „Veljko Vlahović“. Sa ovim školama NSHC ima višegodišnju saradnju.

Ukupno je **313 dece (147 dečaka i 166 devojčica) dobilo pomoć u učenju**. Indirektno su dobit od projekta imali i njihovi roditelji, kao i osoblje škola. Organizovan je individualni i rad u malim grupama. Na dopunskoj nastavi se nastojalo da se nadoknadi gradivo koje je propušteno ili gradivo za čije savladavanje je određenom detetu trebala veća pomoć. Uvidom u ocene, razgovorom sa decom, roditeljima, nastavnicima i pedagogima škole određivane su oblasti rada sa decom. Pored toga, deci je pružana pomoć u izradi domaćih zadataka i pripremi za kontrone i pismene zadatke. U saradnji sa školama evaluiran je uspeh korisnika uključenih u aktivnosti programa i pokazalo se da su deca ostvarila napredak i postala motivisanija za rad i dodatno učenje.

Pored dopunske nastave, kroz **12 kreativnih i 8 edukativnih radionica** unapređene su socijalne veštine, kreativnost i samopouzdanje korisnika. U okviru projekta angažovano je ukupno 32 volontera. Kao rezultat ovog rada, ukupno je 29 učenika postiglo dobar napredak u razumevanju gradiva, visok nivo motivacije i dobre radne navike; njih 160 pokazalo je solidan napredak i srednji nivo motivacije, dok je 124 pokazalo slabiji nivo napretka.

KUĆNA NEGA I POMOĆ U KUĆI ZA STARE

Trajanje projekta: Od 1.1. do 31.12.2017. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Poboljšanje kvaliteta života starijih osoba u Novom Sadu

Ciljna grupa: Starije osobe u potrebi za kućnom negom i pomoći, iz Novog Sada i okoline

Donator: Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu Grada Novog Sada

U skladu sa statističkim podacima po kojima je u Srbiji više od 16% stanovništva starije od 60 godina, u Novom Sadu ima više od 55.000 starijih lica. Starenje sa sobom nosi različite hronične bolesti i stanja, koja dovode do teškoća u samostalnom funkcionisanju. Rezultati nekih reprezentativnih istraživanja su pokazali da je najveći broj starijih osoba ipak funkcionalno sposobno da živi u sopstvenom domaćinstvu, međutim, barem četvrtini je potrebna pomoć za obavljanje različitih aktivnosti u kući ili izvan nje, a oko 15% starih je potrebna pomoć u održavanju lične higijene. Najveći broj starijih se oslanja se na podršku porodice, međutim, među njima ima i starijih osoba koje su bez porodične podrške. Osim toga i porodicama koje neguju starijeg člana domaćinstva često treba podrška, kako bi se smanjio teret obaveza i samim tim, osnažile da nastave brigu o bolesnom članu porodice.

Početkom 2017. godine, u Novom Sadu je na inicijativu Gradske uprave za socijalnu i dečiju zaštitu ponovo formirana Mreža pružalaca usluga kućne nege i pomoći u kući iz civilnog sektora. U okviru Mreže, koju osim NSHC-a čine još i Ekumenska humanitarna organizacija, Karitas, HO „Vladika Platon Atancaković, Kolping i UG „Priatelj u kući“, Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu je finansijski podržala pružanje usluga kućne nege i pomoći u kući starijim sugrađanima.

Služba kućne nege i pomoći u kući NSHC-a ima za cilj da unapredi kvalitet života starijih osoba koje su otežano pokretne ili nepokretne i kojima je potrebna pomoć u svakodnevnom funkcionisanju. Prioritet imaju osobe koje nemaju podršku porodice i koje su lošijeg materijalnog položaja. Usluge kućne nege obuhvataju: pomoć u održavanju lične higijene, higijene i udobnosti postelje, pomoć pri održavanju i unapređenju pokretnosti, pomoć oko ishrane, savetodavni i preventivni rad sa korisnikom i porodicom i druge usluge vezane za elementarnu negu. Usluge pomoći u kući podrazumevaju usluge čišćenja i spremanja, pomoć u održavanju higijene odeće, obavljanje različitih poslova izvan kuće (nabavke, kontakt sa drugim službama i dr.) i slično. Usluge kućne nege i pomoći NSHC-a pružaju edukovane gerontodomačice s višegodišnjim iskustvom.

Tokom 2017. godine Služba Kuće nege i pomoći u kući NSHC-a **pružila je usluge za 20 starijih sugrađana/ki**. Od toga, usluge kućne nege primalo je 6 osoba, usluge pomoći u kući 16 korisnika, od kojih su 2 osobe su dobijale istovremeno obe vrste usluga. Po polnoj strukturi, 95% korisnika su žene. Po starosnoj strukturi, 45% korisnika ima više od 80 godina, 50% korisnika imalo između 65 i 80 godina, dok je 5% imalo manje od 65 godina godina.

SAVETOVALIŠTE ZA MLADE

Trajanje projekta: Od 01.01. do 31.12.2017. godine / nastavljen u 2018.g.

Mesto: Novi Sad

Cilj: Unapređenje mentalnog zdravlja građana Novog Sada

Ciljna grupa: Savetovalište je otvoreno za mlade i sve koji imaju potrebu za ovom vrstom podrške

Donator: građani Novog Sada, individualnim donacijama, i postojeći resursi NSHC-a; Gradska uprava za sport i omladinu Grada Novog Sada, OPENS (Omladinska prestonica Evrope)

„Volim ovaj osećaj opuštenosti kad sam u Savetovalištu, iako se ne poznajem sa učesnicima, vrlo mi je prijatno ovde.“
- učesnik radionice

Savetovalište za mlade pruža psihološku podršku mladima kao vaninstitucionalni oblik podrške. Promenom pristupa i prilagođavanjem novim oblicima komunikacije sa mladima, Savetovalište je postalo mesto gde mladi mogu dobiti usluge i pomoć vezane za probleme sa kojima se suočavaju tokom odrastanja - pre svega problemi sa učenjem, problemi u komunikaciji sa vršnjacima, roditeljima, prilagođavanje sredini u kojoj žive, problemi vezani za mentalno zdravlje (depresija, anksioznost, izgradnja poverenja...) i drugo. Savetovalište za mlade je osnovano pre tačno 10 godina, a na osnovu zainteresovanosti i prijave ljudi kojima je pomoć potrebna, uvideli smo da je ovakav vid pomoći mladima neophodan.

Cilj projekta je da unapredi kapacitete mladih da se nose sa izazovima odrastanja i prevaziđu psihološke poteškoće koje su česte u mladalačkom periodu. Savetovalište takođe doprinosi unapređenju vaninstitucionalnih usluga psihološke podrške u gradu.

U okviru Savetovališta građanima Novog Sada, pre svega mladima, ali i onima koji su mlađi od 14 i stariji od 30 godina, pružane su usluge psihološkog savetovanja, psihoterapije i emotivne podrške. Organizovane su i psihološke radionice. Tokom 2017. godine **ukupan broj klijenata koji su dobili uslugu psihološkog savetovanja bio je 128.**

Od toga 85 klijenata je dobilo uslugu putem razgovora, dok je 43 klijenata dobilo uslugu *online* savetovanja (putem e-maila i Skype-a). Ukupan broj usluga koje su pružene tokom 2017. godine je **356.** Problemi sa kojima su se klijenti najčešće javljali jesu problemi sa učenjem, komunikacija, depresija, problemi u vezi, problemi sa roditeljima...

U okviru Savetovališta **održane su i dve psihološke radionice** na temu „Emotivna pismenost“ i „Kako savladati stres“ na kojima je učestvovalo **20 mladih.**

Tokom 2017. godine uvedene su i nove usluge, online savetovanje putem Skajpa, savetovanje na mađarskom i engleskom jeziku i psihološko savetovanje i psihoterapija za maloletne počiniocce krivičnih dela kojima je izrečena sudska mera vaspitnog naloga, a koji su u Psihološko savetovalište upućeni od strane Suda i Centra za socijalni rad.

NSHC je u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Vojvodine i ostalim organizacijama i institucijama koje se u gradu bave mentalnim zdravljem **obeležio 10. oktobar, Svetski dan mentalnog zdravlja** deleći edukativni materijal i promovišući rad Savetovališta za mlade. Paralelno sa navedenim aktivnostima, putem društvenih mreža promovisan je rad Savetovališta a svi zainteresovani su mogli i putem e-maila da nam se obrate za pomoć.

ZDRAVA ISHRANA ZA POČETNIKE

Trajanje projekta: 14.08.- 30.11.2017. godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Povećanje svesti mladih o značaju zdravih stilova života, a posebno o značaju zdrave ishrane i unapređenje informisanosti o zdravoj ishrani kao i unapređenje veština mladih o pravilnom odabiru namirnica

Ciljna grupa: Mladi uzrasta od 15 do 30 godina

Donator: Gradska uprava za sport i omladinu Grada Novog Sada

Mladi u Novom Sadu nemaju priliku da se adekvatno informišu o zdravoj ishrani, o zdravim stilovima života, na koji način se mogu hraniti zdravo i koje su to namirnice koje je potrebno odabrati, a koje izbegavati. U cilju povećanja nivoa znanja o tome, NSHC je u okviru projekta „Zdrava ishrana za početnike“ održao tri edukativne radionice na tu temu.

U okviru projekta ostvarena je saradnja sa Domom učenika „Brankovo kolo“ gde su učenici koji borave u Domu učestvovali na edukativnim radionicama koje je organizovao NSHC. Ukupan broj radionica koje su organizovane je

3, a ukupan broj mladih koji su učestvovali na radionicama je 18. Teme obrađene na radionicama bile su: od čega se sastoji hrana (proteini, ugljeni hidrati, masti, vitamini i minerali), koje su grupe namirnica, njihove karakteristike i sastanv. Sa učesnicima radionica je razgovarano o tome kako se hrane, koju vrstu hrane konzumiraju dok su u školi, koji je osnovni razlog konzumiranja „nezdrave“ hrane, da li cena hrane igra veliku ulogu u ishrani mladih, koliko su mladi uopšte informisani o sastavu hrane.

Prema izjavama mladih koji su učestvovali na radionicama, mladi nemaju dovoljno informacija o tome šta je zdrava ishrana, a šta ne. Oni naglašavaju da se ishrana mladih uglavnom zasniva na lako dostupnim namirnicama (uglavnom grickalice i sokovi), da mladi ne razmišljaju mnogo prilikom kupovine hrane o tome koliko je njihov izbor zdrav, nego da cena vrlo često određuje njihov izbor, i da je potrebna kontinuirana edukacija mladih o zdravoj ishrani, i što više događaja koji promovišu zdrave stilove života.

3. PROGRAMSKA OBLAST: PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

SEED STEP II – PODRŠKA RAZVOJU OBRAZOVANJA I ZAPOSŁJAVANJA

Trajanje projekta: Od 1.1. do 31.12.2017. godine / nastavljen u 2018.g

Mesto: opštine Apatin, Kula, Surdulica, Vladičin Han, Šabac

Cilj: Unapređenje uslova za zapošljavanje žena i mladih, doprinos rodnoj ravnopravnosti i smanjenju siromaštva

Ciljna grupa: Žene i mladi

Donator: Volkshilfe, sredstvima Austrian Development Cooperation

Regionalni SEED program (Support of Educational and Employment Development in Albania, Kosovo and Serbia) ima za cilj da doprinese zapošljavanju, smanjenju siromaštva, rodnoj ravnopravnosti i socio-ekonomskom razvoju u Albaniji, na Kosovu* i u Srbiji. Nosilac SEED programa je austrijska organizacija Volkshilfe Solidarität. Program finansira Austrijska razvojna agencije (ADA) sredstvima Austrian Development Cooperation. Novosadski humanitarni centar (NSHC) realizuje SEED program u Srbiji, sa ciljem promocije zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih grupa - žena i mladih - u opštinama Apatin, Kula, Surdulica i Vladičin Han.

Ovo je prva godina SEED step II programa, koji je nastavak uspešno okončanog SEED programa koji se realizovao tokom prethodne tri godine. Aktivnosti projekta su obuhvatile:

- Nastavak podrške saradnji, dijalogu i razmeni između opština na severu i jugu, kako bi došlo do međusobne izgradnje kapaciteta i poboljšanja okruženja za socijalni dijalog, posebno u oblasti zapošljavanja i samozapošljavanja;
- Praćenje razvoja malih biznisa preduzetnika koji su podržani u prvoj fazi SEED-a uz kontinuiranu mentorsku i drugu podršku;
- Podrška formiranju lokalnih partnerstava za zapošljavanje u Kuli i Vladičinom Hanu;
- Organizacija obuka za žene i mlade zainteresovane za pokretanje sopstvenog posla.

Treninzi na temu Poslovna etika i etiketa i PowerPoint prezentacije održani su u Novom Sadu 14. i 15. decembra 2017. NSHC je bio uključen u planiranje i pripremu događaja. Učestvovalo je ukupno 19 predstavnika ciljnih opština (Apatin, Kula, Vladičin Han, Surdulica i Šabac), kao i članovi NSHC tima i VH predstavnika. Trener je bio dr. Hugo van Veghel.

NSHC je organizovao 30 dana obuke (6 petodnevnih treninga) za buduće preduzetnike u Kuli, Apatinu i Surdulici, i Vladičinom Hanu, na tri teme (proizvodnja organske hrane, lokalni turistički razvoj, socijalno preduzetništvo) i za osnovne preduzetničke veštine. Učesnici treninga su pozvani da se prijave putem

* Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

javnog poziva koji je objavljen na sajtu NSHC-a 14. jula 2017. godine, a takođe je i promovisan (od osobe do osobe) u svakoj ciljnoj opštini. Ukupan broj prijavljenih učesnika bio je 180: 140 žena i 40 muškaraca. Najveće interesovanje je bilo za obuku o socijalnom preduzetništvu - pomoć u kući starijim osobama i za proizvodnju organske hrane. Svih 30 dana obuke završeno je u oktobru i novembru 2017. godine. Ukupan broj učesnika koji su uspešno završili obuku je 143, od čega 112 žena i 31 muškarac.

U periodu od 19. do 23. juna 2017. godine organizovana je studijska poseta Estoniji i Finskoj za predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora iz Austrije, Srbije, Kosova i Albanije. Cilj posete bio je razmena iskustva i unapređenje znanja o socijalnom preduzetništvu i merama zapošljavanja žena, mladih, i grupa koje teško nalaze zaposlenje. Prva četiri dana posete bila su organizovana u Talinu i drugim delovima Estonije, dok je petog dana grupa posetila Helsinki u Finskoj i tamo saznala više o zapošljavanju mladih i osoba koje imaju poteškoće u nalaženju posla.

Projektni tim NSHC-a bio u studijskoj poseti organizaciji Volkshilfe u Gracu, u Austriji, 15. i 16. novembra 2017. Članovi tima su imali priliku da saznaju više o uslugama pomoći u kući i i drugim vidovima pomoći za starije osobe. Ovo je bila vredna prilika za učenje, jer će doprineti daljem razvoju usluga pomoći u kući i inicijativama za socijalno preduzetništvo u Srbiji.

4. PROGRAMSKA OBLAST: PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA

OPTIMIZACIJA VOLONTERSKIH USLUGA U VREME MIGRANTSKE KRIZE

Trajanje projekta: 01.09.2016. do 30.11.2017.godine

Mesto: Novi Sad

Cilj: Cilj projekta je doprinos daljem jačanju uloge volontera u kriznim situacijama i formulisanje na dokazima zasnovanih preporuka za poboljšanje volonterskih usluga na nivou EU

Ciljna grupa: Volonteri i migranti/izbeglice/trazioci azila u Srbiji

Donator: Evropska unija

Nosilac projekta je Udruga "MI" - Split u partnerstvu s Novosadskim humanitarnim centrom (Srbija), Udrugom Legis (Makedonija), Volonterskim centrom Sheffield (UK) (Sheffield Volunteer Centre), Volonterskim centrom "Önkéntes Központ Alapítvány" (Mađarska), Hrvatskom mrežom volonterskih centara "Hrvatska volontira" i Evropskim volonterskim centrom (Belgija).

Volonterski rad predstavlja jedan od najznačajnijih oblika pružanja pomoći u vanrednim situacijama. Migrantska kriza u Evropi u poslednjih nekoliko godina predstavlja situaciju koja je privukla veliki broj volontera koji žele da pomognu. Jedan od najvećih izazova u takvim situacijama je organizacija i koordinacija volonterskog rada. Ovaj projekat je pokrenut sa ciljem da se formulišu preporuke za unapređenje volonterskog rada uzimajući pri tom u obzir probleme sa kojim se suočavaju organizatori volontiranja i sami volonteri. Projektne aktivnosti su realizovane u Hrvatskoj, Mađarskoj, Velikoj Britaniji, Makedoniji i Srbiji.

Međunarodna konferencija "Optimizacija volonterskih usluga u vremenima izbegličke krize" održana je 18. i 19. januara u Osijeku, u organizaciji Udruge "MI" iz Splita. Prezentovane su nacionalne politike o zaštiti i zbrinjavanju izbeglica u partnerskim zemljama - Makedoniji, Srbiji, Mađarskoj i Velikoj Britaniji. Između ostalih zanimljivih tema, izbeglice/migranti iz Sirije, Iraka i Avganistana smešteni u Hrvatskoj pričali su svoja iskustva sa volonterima, dok su volonteri iz četiri zemlje podelili svoja iskustva u volontiranju.

U Novom Sadu je 23.3.2017. održana Druga međunarodna konferencija u okviru projekta. Na skupu su predstavljene preporuke kako da se unaprede volonterske usluge u vremenu izbegličke krize. Takođe je diskutovano o aktuelnoj situaciji sa izbeglicama i migrantima u Srbiji, kao i perspektivi projekata i programa NVO-a. U panelima su učestvovali predstavnici istaknutih međunarodnih i domaćih NVO-a: CARE Serbia, SOS Children's Villages International, Danish Refugee Council, Fondacija Ana i Vlade Divac, Beogradski centar za ljudska prava - BCHR, PIN - Psychosocial

Innovation Network, Save the Children, Médecins Sans Frontières, Info Park i Novosadski humanitarni centar.

Projekat je za rezultat formulisao preporuke o tome kako da unaprede volonterske usluge u vremenu izbegličke krize, zasnovane na realnim iskustvima volontera koji pomažu izbeglicama u nekoliko evropskih zemalja. Te preporuke će, na nivou Evropske unije, biti od koristi organizatorima volontera, volonterima, drugim zainteresovanim stranama koje su uključene u upravljanje krizama (vojska, policija, civilna zaštita, vladine organizacije i sl), a najviše od svega - ljudima u nevolji.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2017.

DONATOR	PRIHOD (RSD)	PRIHOD (EURO)	%
CARE INTERNATIONAL BALKANS	58.739.646,76	482.457,99	48,49
IRC INTERNATIONAL RESCUE COMMITTEE	16.844.290,40	138.350,55	13,91
THD TERRE DES HOMMES FOUNDATION „LAUSANNE“ IN HUNGARY	16.431.843,76	134.962,92	13,56
VOLKSHILFE SOLIDARITAT LEBEN/ ADA/ AUSTRIAN DEVELOPMENT AGENCY	8.966.709,98	73.648,06	7,40
UNICEF UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND	7.492.250,00	61.537,58	6,19
UNHCR <i>United Nations' High Commissioner for Refugees</i> <i>Kancelarija u Beogradu</i>	7.401.071,00	60.788,68	6,11
EUROPEAN UNION DELEGATION TO THE REPUBLIC OF SERBIA	3.878.475,69	31.855,85	3,20
GRAD NOVI SAD GU ZA SOCIJALNU I DECIJU ZAŠTITU	600.000,00	4.928,10	0,50
GRAD NOVI SAD GU ZA SPORT I OMLADINU KANCELARIJA ZA MLADE	350.000,00	2.874,72	0,29
SOPSTVENI PRIHODI, PARTICIPACIJE KORISNIKA, DONACIJE GRAĐANA I OSTALI PRIHODI	427.590,62	3.512,01	0,35
UKUPNO	121.131.878,21 DIN.	994.916,46 EUR	100%

Rashodi NSHC-a u 2017 godini

MATERIJALNI TROŠKOVI PROJEKATA

Honorari projektnog osoblja	52.233.853,48	429.022,67	43,11
Ostali troškovi realizacije projekata	66.111.858,12	543.009,64	54,57

ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

Troškovi kancelarije i menadžmenta	2.699.898,30	22.175,61	2,23
Bankarske provizije	108.522,55	891,35	0,09

UKUPNO	121.154.132,45 DIN.	995.099,27 EUR	100%
---------------	----------------------------	-----------------------	-------------

Napomena: prilikom izrade finansijskog izveštaja korišćeni dinarski iznosi. Iznosi u EUR dobijeni na osnovu prosečnog kursa za 2017.g. sa zvaničnog sajta Evropske komisije: <http://ec.europa.eu/budg/inforeuro/index#!/currencies/RSD>

Osoblje NSHC-a

Direktor

Perica Mandić

Koordinatorica programa

Danijela Korać-Mandić

Zamenica koordinatorke programa

Mira Novaković Ilin

Koordinatori projekata i asistenti

Čila Stojanović

Sergej Kanazir

Valentina Sekereš

Dobriša Marković

Administracija, finansije, logistika

Nedžad Šare Šahić

Dubravka Žižić

Vladimir Marković

Maja Savić

Novosadski humanitarni centar

Arse Teodorovića 3

21000 Novi Sad, Srbija

Tel. (021) 423021, 423024

www.nshc.org.rs

Fb, Ig, Tw: @NSHCentar

Saradnici/e NSHC-a u 2017. godini

Goran Lakić, Vesna Marković, Nikola Tadić, Igor Njagrin, Ruža Bežanov, Dario Šler, Dražen Kanazir, Slobodan Stamenković, Mladen Riđošić, Vladimir Marković, Vesna Cvjetanović, Bojana Horvat, Ilija Nanić, Ivan Nanić, Goran Garunović, Zoran Lukač, Nikola Pavlović, Bratislav Jovanović, Damjan Stjepanović, Sonja Barać, Ivana Novčić, Kristina Šereš, Petar Jovanović, Mirjana Mitrović, Nina Miljuš, Zolna Feher, Valentina Sekereš, Nikola Bokun, Sonja Sultan, Akram Meri, Igor Gilanji, Chafic Faiad, Bojan Bojić, Omar Meri, Sunčica Beronja, Bosiljka Ljubinković, Senka Stevović, Jadranka Radojčić, Sonja Kovačević, Aleksandra Arsenin, Jelena Stojinović, Mirjana Mitrović, Vesna Đorđević, Milka Knežević, Mirjana Štakor, Nada Rakidžić, Uroš Nedić, Slavica Mihić, Tatjana Ivetić, Marija Teofanovska, Stoja Regodić, Jelena Alvirović, Šina Nurijević, Kristina Šereš, Petar Jovanović, Mirjana Mitrović, Nina Miljuš, Zolna Feher, Nikola Bokun, Sonja Sultan, Akram Meri, Igor Gilanji, Chafic Faiad, Bojan Bojić, Omar Meri

Volonteri u Savetovalištu

Milica Savić, Jelena Nedeljković, Jovana Jestrović, Nada Tokodi, Ana Marija Vejnović, Maja Vukosavljević, Nataša Rajtarović, Mladen Riđošić, Maria Forgac, Ljiljana Radić, Verica Kozarev –Klarić, Milana Rajić, Ivana Šimunović, Marta Sič, Sofija Ćirić, Vanja Tripković, Sanja Vižlina, Dora Miavec, Jelena Aleksić, Miljana Matić, Ljiljana Rodić, Maria Forgac, Mirela Pavlović

